

Finančný manažment a podnikateľské riziko

Ing. Zuzana STRÁPEKOVÁ, PhD.
SPU-FEM v Nitre
Ústav hospodárskej politiky a financií

CV 3

Obsah:

- Finančné plánovanie v podniku
- príklad

Metóda percentuálneho podielu na tržbách

FINANČNÉ PLÁNOVANIE PODNIKU

Metóda percentuálneho podielu na tržbách 1/4

Metóda vychádza z predpokladu fixného pomeru medzi jednotlivými položkami finančnej bilancie (súvahy) a celkovým objemom tržieb. Umožňuje dať odpoveď na nasledujúce otázky:

1. Aké aktíva a v akej štruktúre by mal mať podnik v plánovanom období, aby zabezpečil predpokladaný rast tržieb?
2. Koľko kapitálu potrebuje na investície a v akej štruktúre (akciový kapitál, dlhodobý úver, krátkodobý úver a pod.)?
3. Koľko finančných prostriedkov vygeneruje zo zisku?

Postup tvorby finančného plánu aplikáciou metódy percentuálneho podielu na tržbách možno opísať týmito krokmi:

Metóda percentuálneho podielu na tržbách 2/4

1. krok: Finančná analýza bežného (východiskového) roka. Informačné zdroje finančnej analýzy – Výkaz ziskov a strát, Súvaha (bilancia) a Prehľad peňažných tokov (Výkaz cash flow).
2. krok: Formulácia cieľov na časový horizont finančného plánu.
3. krok: Posúdenie splnenia základných podmienok na aplikáciu metódy.
Tieto podmienky sú:
 - a) väčšina položiek súvahy je úzko spätá s tržbami,
 - b) štruktúra aktív a pasív bežného roka je adekvátne dosahovanej úrovni tržieb.
4. krok: Ak nie je splnený bod b) 3. kroku, je žiaduce urobiť korekciu položiek bežného roka. Cieľom tohto kroku je zamedziť prenos zlej východiskovej štruktúry majetku a zdrojov krytia do budúcnosti. Korekciu možno uskutočniť použitím metódy pomerových finančných ukazovateľov.

Metóda percentuálneho podielu na tržbách 3/4

5. krok: Identifikácia položiek súvahy, ktoré sa menia ako dôsledok zmeny tržieb. Vyčíslenie percentuálneho podielu týchto položiek na tržbách. Finančný manažér musí starostlivo zvážiť výber položiek súvahy, ktoré úmerne porastú s tržbami. Na strane aktív sú to spravidla všetky, na strane pasív automaticky porastú len niektoré. Pri rozhodovaní musí brať do úvahy mnohé faktory, ako sú napríklad zmeny v štruktúre výroby a predaja, využívanie výrobných kapacít, časový horizont plánu a podobne.
6. krok: Výpočet plánovaných položiek aktív a pasív vynásobením percentuálneho podielu na tržbách plánovaným objemom tržieb. Pri položkách, kde percentuálna závislosť neexistuje, preberáme sumy z pôvodnej súvahy.
7. krok: Výpočet potreby kapitálu, nových finančných zdrojov. Rozdiel medzi spravidla vyšším percentuálnym rastom aktív a nižším percentuálnym rastom pasív predstavuje potrebu nových finančných zdrojov.

Metóda percentuálneho podielu na tržbách 4/4

8. krok: Rozhodnutie o štruktúre spôsobu získania nových finančných zdrojov pri rešpektovaní formulovaných cieľov finančného plánu.
9. krok: Vypracovanie plánovej finančnej bilancie a plánu cash flow.
10. krok: Kontrola dodržania formulovaných cieľov finančného plánu.
11. krok: Hodnotenie úrovne a kvality finančného plánu.
12. krok: Metóda umožňuje robiť aj ďalšie plánové prepočty (varianty plánu), napríklad vypočítať také percento rastu tržieb, pri ktorom nie sú potrebné nové externé finančné zdroje. Postačujú zdroje vygenerované zo ziskov podniku. Rovnako možno vypočítať dynamiku rastu tržieb vo vzťahu k výške externých finančných zdrojov prisľúbenej finančnými inštitúciami.

Metóda pomerových finančných ukazovateľov

Podstatou metódy je využitie vybraných pomerových finančných ukazovateľov a predpokladaných tržieb pri tvorbe plánovej finančnej bilancie (plánovanie štruktúry aktív a finančnej a kapitálovej štruktúry). Pomerové finančné ukazovatele vystupujú pritom ako „vzorové hodnoty“, ktoré podnik chce v budúcnosti dosiahnuť. Môže ísť o ukazovatele formulované ako:

- špecifické (konkrétne) ciele podniku,
- priemerné ukazovatele za podniky pôsobiace v rovnakom odvetví alebo vo výrobnom odbore,
- pomerové finančné ukazovatele prosperujúcej porovnateľnej zahraničnej firmy, konkurencie a podobne.

Táto metóda sa často používa pri aplikácii metódy percentuálneho podielu na tržbách na korekciu východiskovej bilancie. Pozri krok 4 – metódy percentuálneho podielu na tržbách.

PRÍKLAD - zadanie

Súvaha očakávanej skutočnosti k 31.12.20XX (v tis. EUR)

AKTÍVA		PASÍVA	
<i>Neobežný majetok</i>	<i>12,45</i>	<i>Základné imanie</i>	<i>15,77</i>
Zásoby	9,96	<i>Nerozdelený zisk</i>	<i>1,73</i>
Pohľadávky	7,14	Záväzky voči dodávateľom	4,32
Finančné účty	0,83	Krátkodobé úvery	1,16
<i>Obežný majetok</i>	<i>17,92</i>	Mzdové, daňové a iné záväzky	3,49
		<i>Krátkodobé záväzky</i>	<i>8,96</i>
		<i>Dlhodobé úvery</i>	<i>3,92</i>
Aktiva spolu	30,37	Pasíva spolu	30,37

Príklad - vstupné informácie:

Tržby za bežný rok sa očakávajú vo výške 53,11 tis. EUR, čistý zisk 2,66 tis. EUR a výplata dividend vo výške 0,66 tis. EUR.

Z plánu predaja na nasledujúci rok vyplýva rast tržieb oproti bežnému roku o 25 %.

Po vykonaní finančnej analýzy (1. krok) boli formulované pri tvorbe finančného plánu na nasledujúci rok tieto ciele (2. krok):

- 1. Zabezpečiť 5 % ziskovosť z tržieb.**
- 2. Výplata dividend 50 % z čistého zisku.**
- 3. Dlhy z celkových aktív - maximálne 40 %.**

(3. krok - Posúdenie splnenia základných podmienok, aby sme mohli aplikovať danú metódu): Štruktúra aktív (očakávaná skutočnosť k 31.12.20XX) nezodpovedá dosahovanej úrovni tržieb.

Porovnateľný úspešný podnik vykazuje rozdielne najmä tieto ukazovatele:

(Náš podnik bol porovnaný s úspešným podnikom)

Obrát zásob = 6

Obdobie inkasa pohľadávok = 40 dní

Úloha

Zostavte jednotlivé časti finančného plánu (plán zisku, plánovú finančnú bilanciu, plán cash flow) aplikáciou metódy percentuálneho podielu na tržbách a metódy pomerových finančných ukazovateľov pri rešpektovaní skôr uvedených cieľov (zadání).

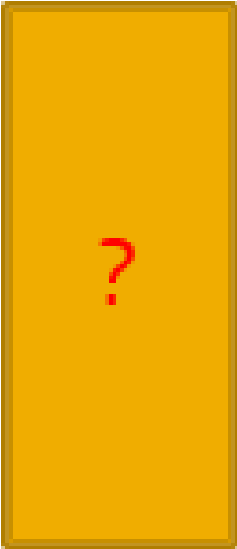
1. krok až 3. krok Metódy percentuálneho podielu na tržbách je obsahom zadania príkladu

4. krok - Korekcia súvahy

Korekciu súvahy urobíme v položkách **zásoby, pohľadávky a peňažné prostriedky**. (Vzorovými hodnotami sú vybrané finančné pomerové ukazovatele porovnateľného úspešného podniku)

K riešeniu - 4. krok

Súvaha očakávanej skutočnosti **(po korekcii)** k 31.12.20XX (v tis. EUR)

AKTÍVA		PASÍVA	
<i>Neobežný majetok</i>		<i>Základné imanie</i>	15,77
Zásoby		<i>Nerozdelený zisk</i>	1,73
Pohľadávky		Záväzky voči dodávateľom	4,32
Finančné účty		Krátkodobé úvery	1,16
<i>Obežný majetok</i>		Mzdové, daňové a iné záväzky	3,49
		<i>Krátkodobé záväzky</i>	8,96
		<i>Dlhodobé úvery</i>	3,92
Aktiva spolu	30,37	Pasíva spolu	30,37

- **5. krok** (menia sa položky: peňažné prostriedky, pohľadávky, zásoby, stále aktíva, záväzky voči dodávateľom, mzdové a daňové záväzky)
- **6. krok**

* Výpočet nerozdeleného zisku:

Zmena nerozdeleného zisku = čistý zisk - dividendy =

Nerozd. Z plánovaného obd. = nerozd. Z východisk. roka + zmena nerozd. Z =

K riešeniu - 6. krok

	Podiel na tržbách (očakávaná skutočnosť) v % z 53,11 tis. EUR (1)	Plánovaná finančná bilancia Tržby plánované * stípec 1 (2)
Finančné účty		
Pohľadávky		
Zásoby		
Obežný majetok		
Neobežný majetok		
Aktíva spolu		
Závazky voči dodávateľom		
Krátkodobé úvery	preberáme zo súvahy	1,16
Mzdové, daňové a iné záväzky		
Krátkodobé záväzky	x	
Dlhodobé úvery	preberáme zo súvahy	3,92
Základné imanie	preberáme zo súvahy	15,77
Nerozdelený zisk	x	
Pasíva spolu	x	

*

Položky, pri ktorých nepredpokladáme, že porastú úmerne s tržbami, preberáme z pôvodnej súvahy.

• **7. krok** Výpočet potreby nových finančných zdrojov (VNFZ)

a) PNFZ = Aktíva - Pasíva = 37,96 - 34,00 = 3,96 tis. Eur

b) PNFZ = (aktíva b.r./tržby b.r.) * Δtržieb -
- (pasíva b.r./tržby b.r.) * Δtržieb -
- (p * tržby pl.)*(1-d)

tržby b.r. - tržby bežného (východiskového) roka

pasíva b.r. - krátkodobé pasíva (záväzky) bežného r.

Δtržieb - prírastok (rozdiel) tržieb (tržby plánované - tržby b.r.)

tržby pl. - plánované tržby

p - ziskovosť tržieb

d - podiel vyplácaných dividend na zisku

$$\text{PNFZ} = [(30,37/53,11)*13,28] - [(7,81/53,11)*13,28] - (0,05*66,39)*(1-0,5) = 3,96 \text{ tis. Eur}$$

↓
bez krátkod. úverov (4,32 + 3,49 = 7,81)

- **8. krok** Rozhodnutie o štruktúre nových fin. zdrojov

Ciel' 3.: Dlhy z celkových aktív maximálne 40% !!!!

Reštrikcia na dodatočné úvery:

Max dlh = $(0,4 * \text{aktíva spolu}) = 0,4 * 37,96 =$?

Krátkodobé záväzky plánované
 Dlhodobé úvery plánované
 SPOLU

--	--

Maximálny dodatočný úver v plánovanom obd. = ?

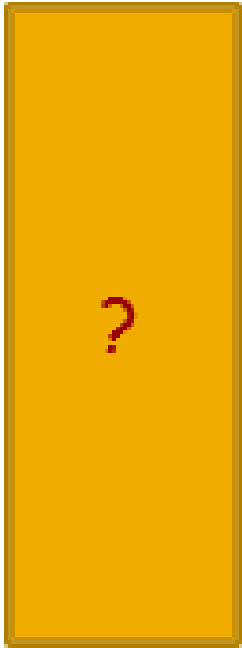
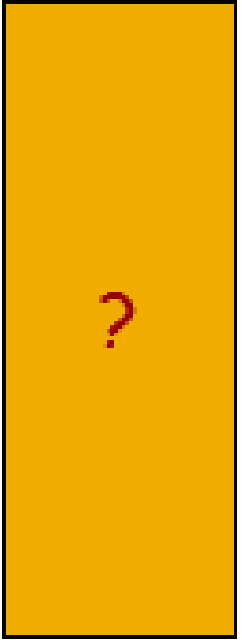

Štruktúra nových finančných zdrojov (v tis. Eur):

Dlhodobý úver	+	
Emisia účastín (resp. vklad spoločníkov)	+	?
SPOLU	=	

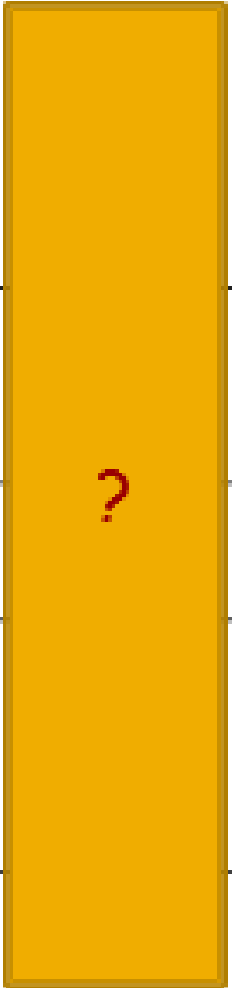
• **9. krok**

• Vypracovanie novej plánovej súvahy a plánu CF

Plánová finančná bilancia k 31.12. 20XX (v tis. EUR)

AKTÍVA		PASÍVA	
Neobežný majetok		Základné imanie	
Zásoby			
Pohľadávky			
Finančné účty			
Obežný majetok		Krátkodobé úvery	
		Mzdové, daňové a iné záväzky	
		Krátkodobé záväzky	
		Dlhodobé úvery	
Aktiva spolu		Pasiva spolu	

Plán Cash flow

1. Prevádzkové aktivity Čistý zisk Prírastok záväzkov voči dodávateľom Prírastok pohľadávok Prírastok daňových, mzdových a iných záväzkov Prírastok zásob	
Zdroje získané z prevádzkových aktivít Použitie zdrojov Prevádzkové aktivity spolu	
2. Investičné aktivity Prírastok neobežného majetku	
3. Finančné aktivity Prírastok dlhodobých úverov Emisia akcií Výplata dividend	
Zdroje získané z finančných aktivít Použitie zdrojov Finančné aktivity spolu	

Celkový rast (pokles) peňažných prostriedkov:

1. Rast peňažných prostriedkov z prevádzkových aktivít

.....

2. Pokles peňažných prostriedkov z investičných aktivít

.....

3. Rast peňažných prostriedkov z finančných aktivít

.....

CASH FLOW

.....

Hodnotenie úrovne a kvality FP

Na hodnotenie používame nasledovné metódy:

- pomerové finančné ukazovatele
- Altmanov model
- hodnotenie podľa cieľov
- ekonomické normály
- Ekonomická pridaná hodnota - EVA

Ďakujem za pozornosť